

Bánffy Farkas Fugadról, az ortodox kipurításról és arról, mit jelent erdélyi bárónak lenni a 21. században

Nem a nemesi címnek kell megfelelni

FOTÓ: BODA L. GERGELY

– **Kezdjük az egészet egy agytágítóval. Van egy grófi, illetve egy bárói Bánffy-vonal, és tudjuk, hogy Bánffy Farkas a bárói vonalhoz tartozik, és nincs köze a bonchidai kastélyhoz...**

– Ez a kérdéskör nap mint nap felvetődik. Jön valaki, meghallja, hogy Bánffy, és rögtön Bánffy Miklósról és Bonchidára aszociál. Ez érthető is, hiszen a legutóbbi híres Bánffy az Bánffy Miklós volt, aki a kortárs Bánffyakat mind megelőzte hírében, tetteiben. Bár például ő még hamarabb volt külügyminiszter a két háború között, nagyapám a második világháború alatt volt miniszter, de ő nem volt olyan igazi polihisztor, mint Bánffy Miklós. Azt amúgy nem mondhatnám, hogy csak két ága van a Bánffyaknak, mert legkevésbé őt van, legalábbis mindenki szereti a sajátját külön ágnak tekinteni. De a lényeg, hogy ez egy nagy Bánffy család körülbelül ugyanazzal az elgondolással, értékrenddel, vonallal, és ebben van a nagy erő, hogy sok-sok Bánffy van együtt.

– **Mit jelent nemesnek, arisztokratának lenni ma, a 21. században?**

– Húha, ezt nagyon sok oldalról meg lehet közelíteni. Azt gondolom, hogy mindenki maga dönti el, hogy mit jelent, de nemcsak egy Bánffynak mit jelent Bánffynak lenni, hanem egy

„Az arisztokráciának lehetőségeihez mérten kell a szükséges irányba tolni a nemzet szekerét”

rátom így – igazából csak viccből –, amióta ez Erdélyben felkapott téma lett. De ha megnézzük a saját falvainkat, akkor ott előfordul, hogy így szólítják az embert, ebben van tisztelet az illető családjára iránt, de az is benne van, amit szoktam mondani, hogy nem az első lépcsőfokról kell indulni, hanem az ötödikről. De onnan le is lehet esni, meg fel is lehet ka-

váncsiak a Kossuth-díjasainkra, a nemzet sportolóiira, úgy kíváncsiak az arisztokratákra is.

– **Így is nevelték? Így teltek a gyermekévei?**

– (Nevet) Nem szólított báró úrfinak édesapám, hanem inkább azt mondta: gyere ide egy pofonért.

– **Merthogy rossz gyerek volt?**

– Nem voltam az a kifejezetten kezesbárány se a szüleim, se a tanáraink szerint, bár mindig látták, hogy az élet az benne van, úgyhogy valószínűleg majd utólag lehet belőle valami. Nem hiszem, hogy kifejezetten erre nevelték volna minket, de az benne volt a családban, hogy ne hozunk szégyent a család nevére. De azt hiszem, mindenki így van ezzel.

– **Hol nőtt fel?**

– A Budapeستől harminc kilométerre fekvő Leányváron születtem. Egy kis sváb falu, ami nekem nagyon kedves, tényleg jó népek lakják, tiszta, dolgos falu. Tizenkét évet éltem ott, és utána elküldtek a bencésekhez, ott jártam négy évet, utána átkerültem a ferencesekhez két évre.

– **Merthogy a nemesek vállalási iskolába járnak?**

– Nem, hanem azt gondolták a szüleim, hogy ezekben az iskolákban olyan nevelést kap az ember, ami esetleg a jövőben előnyére válhat a gyermekeknek, illetve, hogy olyan közösségbe kerül, ami megtartó lehet. Utána meg a műszaki egyetemen tanultam közlekedésmérnöknek.

– **Ez azt jelenti, hogy volt valami ehhez kapcsolódó jövőképe...**

– Megvallom őszintén, azon gondolkodtam, hol lehetne a legegyszerűbben elvégezni az ország

legjobb műszaki egyetemét. De ugye az ember gondol valamit, aztán eljut az egyetemre, és kiderül, hogy nem arról szól. Ez így történt nálam is. De én akkor már édesapámmal foglalkoztam a restitúcióval, úgyhogy nagyon hamar kiderült számomra, hogy én elvégzem ezt azt egyetemet, de nem ez lesz a jövő.

– **Annyira hamar, hogy két nappal a diplomaosztó után le is költözött Erdélybe. Hogy született meg ez a döntés?**

– Én elég könnyen hozok döntéseket, hiszek az első megérzésben. Nem volt nagyon nehéz döntés számomra. Mert mi a nehezebb? Keresni egy munkahelyet, ahol az ember elkezd gurcolni kezdőként, és esetleg néhány év múlva a ranglétrán mehet feljebb? Vagy pedig elkezdni egy saját vállalkozást, amelyben van potenciál, amelynek van jövőképe? Nem gondolom, hogy ez olyan óriási dolog volt, sőt voltak már itt Erdélyben olyan emberek, akik ezzel foglalkoztak, visszaköltöztek, és vissza akarták szerezni a dolgaikat. S akkor ugye nem ez volt a politikai helyzet, mint ma Romániában, ahol igazából egy állami ellenállás érhető tetten a restitúcióval szemben, hanem abban az időben azért még haladtak a dolgok, lehetett visszakapni területeket. Ma ezt államilag akadályozzák, esélyes sincs az embernek, hogy bármit is visszakapjon. Mindenféle jogi procedúrákat végigjárva a végén van papírja arról, hogy vissza kell kapja, de nem hajtják végre. Azt gondolom, az országban a jogállamiság nagyon kérdéses.

– **A kitűzött célból mennyit sikerült megvalósítani?**

– Amíg a bukaresti politika ingerküszöbét nem léptük át, és ilyen apróbb területekről, öt-tíz, száz hektárakról beszélgettünk,

Bánffy Farkas

Akár egy romantikus regény főhőse is lehetne Bánffy Farkas, aki a maga 35 évével az erdélyi főnemesi család bárói ágának egyik legaktívabb tagja. Bár Magyarországon született, 2007-ben budapesti életét egyik napról a másikra otthagyva Erdélybe, pontosabban egy Fehér megyei eldugott román településre, Fugadra költözött, hogy visszaszerezze családjá 35 ezer hektáros birtokát. Azóta a birtokvisszaszerzésen kívül számos projekttel foglalkozik, birtokokat, kastélyokat kezel, műemlékeket ment, egyik legnagyobb büszkesége pedig a magyarlapádi szórványkollégium. Az erdélyi báró igazi közösségi emberként hol ebben, hol abban a városban bukkan fel; sokan úgy tartják, az autójában él. Marosvásárhelyen beszélgettünk vele arról, hol tart a visszaszolgáltatási küzdelme, jó-e, ha lakóinak kastélya van, de arról is faggattuk, mit jelent arisztokratának lenni a 21. században, ha egyáltalán jelent valamit.

addig ez gond nélkül működött. De amikor tizenezer hektárról van szó, az ugye nemzetpolitikai, gazdasági kérdés is, abból már sokan élnek jól, s nehezen adják a lopott holmit. Most őszinte leszek: értem, hogy ők miért nem akarják visszaadni. Az más kérdés, hogy a jelenlegi román törvények szerint vissza kellene adják.

– **Hol akadt el a visszaszolgáltatás? Úgy tudom, Maros megyével van a legtöbb gond.**

– Biróságokon, hivatalokban. Maros megye az egyik fő ellenfelünk, a fő területek java része itt volt, de hát ilyen tételeknél Maros megye azt csinál, amit Bukarest mond. S amíg nincsen politikai akarat, ez nem fog változni.

– **Mit feltételez ez a visszaszerző munka? Hogyan telik Bánffy Farkas egy napja?**

– A visszaszerzések egyre kevesebb időmet vesznek igénybe, általában várunk a különböző jogi procedúrákra, különböző hivatalokra. Ellenben az emberrel nagyon sok szép dolog jön szembe az életében, és ha megteheti, szívesen foglalkozik vele. Ilyen például a Magyarlapádon beindított szórványkollégium. Fehér megye igen erős szórványnak számít a maga három és fél, négy százalék magyarjával, és mivel a helyi iskolában gyermekhiány volt, a környező magyar falvakban elszórt gyermekek és a közösségben erős csapat, amely képes ezt az egészet működtetni, ezért úgy gondoltuk, mindenképpen be kell ezt indítani.

FOLYTATÁS A 14. OLDALON

Mindenkiben van valami, amit hozott otthonról, valami, amit kapott a Jóistentől, és aztán ezekből eltervezi a saját útját. De ha a lelkiismerete szerint végzi a dolgát, akkor szerintem rendben van.

Kovácsnak mit jelent Kovácsnak lenni, és egy Steinbachnak Steinbachnak lenni. Mindenki van valami, amit hozott otthonról, valami, amit kapott a Jóistentől, és aztán ezekből eltervezi a saját útját. De ha a lelkiismerete szerint végzi a dolgát, akkor szerintem rendben van. Ugyanez vonatkozik az arisztokráciára is, hogy lelkiismeretesen a lehetőségeikhez mérten próbálják meg abba az irányba vinni a nemzet szekerét, amelyik irányba szükséges.

– **Az ön hétköznapi életében megjelenik ez? Szólítják báró úrnak?**

– Van ilyen, igen. Meg nem ülnek itt, ha nem jelenne meg. Ez egy érdekes dolog, egy letűnt világ, amely nálunk nagyon eltűnt, meglehet, nyugaton kevésbé. Országoként változik, hiszen ha vesszük mondjuk az angol királynőt, ott ma is ez van, vagy a hollandokat vagy olyan országokat, ahol királyságok vannak, ott az arisztokráciának fontos szerepe van ma is. De például Erdély is sokkal erősebben tartja ezt, mint Magyarország. Magyarországon azóta szólít néhány ba-

paszkodni. Ez egyfajta adottság, amit ha az ember jól fog fel, és jó irányba visz, akkor ez sok segítséget jelent.

– **Merthogy meg kell felelni ennek a címnek?**

– Bizonyos szempontból igen, de sokkal inkább azt mondom, hogy nem a címnek kell megfelelni, hanem a lelkiismeretünknek és a Jóistennek. Nem mondom, hogy más ember lenne valaki azért, mert ilyen családba születik bele. Meg kell felelni, mert ezektől az emberektől még jobban elvárják, hogy megfeleljenek. Ez a nemes szó is innen ered. És biztosan óriási hír lenne a médiában, ha korrupción kapnának egy arisztokratát, míg ha Gipsz Jakabot kapják korrupción, akkor azt mondják, na volt még egy. Nagyon sokan kárörvendően néznének, és azt gondolom, hogy ez a családdal szembeni kötelesség, hogy ne sározzuk be azt a nevet, amely, ha jól belegondolunk, nemcsak a család, de a közösség számára is egy biztos pont, egyfajta tartóerő. Megint csak azt mondom, azért ülünk mi most itt, mert az emberek kíváncsiak, ahogy kí-